

(א) מולין דף מ"ג ט' נ"ב
 (ב) מולין דף מ"ג ט' נ"ב
 (ג) זכאים ה' ק"ב: קטו: מנחות
 ד. תמורה י"ח. (מיר: ס' ע"ש)
 (ד) תמורה דף כ': שבוטמ י"ג
 (ה) [דף פד.] (ו) [זכאים פה:]
 (ז) [דף מ"ג ט' נ"ב]
 (ח) [זכאים ב:]
 (ט) [דף כ': במשנה.] (י) [ועי']
 (יא) מולין י"ג: ד"ה מקרובתא.

תורה אור השלם

1. ואתה ובניך אתה
 תשמרו את דברתכם לכל
 דבר המצוה ולמבית
 לקרבת ובעדמת עבדת
 מתנה אתה את דברתכם
 והנה הקרב ימות.

גליון הש"ס

ברש"י ד"ה מירי אבר
 מן החי לב"ב ע' טור
 אכן מוגיה י"ג ע"ב ד"ה
 אין פסול:

מוסף חסידות

א. דאי מדרבנא א"י תיקן
 להוציא מירי טומאה
 דאורייתא. מ"ס מולין י"ג:
 ב. כיון דבעין תרתי עקירה
 גיורת. מ"ס שא"ג. ג. ומיהו
 לאחרי ניתק לא גיורת כולי
 האי ממו לפני ניתוק הליכא
 למיחש כולי האי ולא מוחלק
 לפני כפרה כל כד הויאל
 וכבר ניתק. ש"ס. ד. לילול.
 ש"ס. ועי' מהרש"ל. ה. מה
 שבסופו להיות לאחר עקירה.
 מ"ס מנחות ד. ה. היה בלא
 עקירה דמיני עולה. ש"ס. ולא
 בהוייתו דמיעקרא ולא יקרב
 עולה. מ"ס שא"ג. ו. דלא
 גמריי באשם ורעה אלא
 גמירי. ש"ס.

רבינו הגנאל

בחג"ט שחטו שלא לאוכלי
 ושלא למנוי ערלים
 ולטמאים כו'. ואמרין
 פייטא מדרבנן בפיסקין
 דרמידי שחטו שלא לאוכלי
 ושלא למנוי ערלים
 ולטמאים פסול. מדרבנן התם
 פסול הכא השחטו בשבת כי
 האי גונא כיון דהובח פסול
 דואי הוא חייב, אבל לאוכלי
 ושלא לאוכלי וכו', כיון
 דהתם כשר הכא ודאי פסול.
 ואסיקנא לעולם לא היה צריך
 למיניענהו הני כוליהי להכא
 דמילא שמעינן לה אלא
 משום דבעי אשפיי' פלוגתא
 דרבי אליעזר ורבי יהושע
 ב שאר זבחים שחטו לשם
 פסח אם אינן ראויין חייב ואם
 הן ראויין ר' אליעזר מתיב
 ורי' יהושע פטור. בעי מר
 זריקה ליברי האומר מקלקל
 בחבורה פטור. פי' העושה
 חבורה בשבת מקלקל הוא
 ותנן כל המקלקלין פטורין,
 השחטו שלא לשמו ושלא
 לאוכלי פסול. מאי תימן
 שהובח כיון אלו מירי
 דקמיני חייב. אמר ליה תימן
 שאם עלו למזבח לא ירדו,
 דתנן בשחיטת קדשים פ"ט
 המזבח מקדש את הראוי לו,
 ר' יהושע אומר כל הראוי
 לאישים אם עלה לא ירד
 שנאמר היא העולה [ועל
 מוקדה]. ר"ג אומר כל הראוי
 למזבח אם עלה לא ירד
 שנאמר העולה [ועל המזבח].
 אין בין דברי ר' יהושע לדברי
 ר"ג אלא הדם והנסכים. ר'
 שמעון אומר הובח כשר
 והנסכים פטורין. הנסכים
 כשרים והובח פסול. אפי' לא
 היה פסול הובח לא ירד
 והנסכים ירדו. ותנא כל
 הובחים שעלו לגבי המזבח
 ונמצאו פטורין חיי אלו לא
 ירדו. שחטו בשבת ונמצא

עבודה מסנה. מתנות כהונה שנתתי לכם הרי הן כעבודה: **פשיטא** **ביון** **ההסס.** בתמיד נשחט (לעיל ס"א). מנן דפסח שלא לאוכלי **פסול:** **הכא.** דבשבת שלא ממילא שמעינן דחייב: **משום.** דבעי למינתא סיפא לאוכלי ושלא לאוכלי פטור תנא רישא שלא לאוכלי **חייב:** **לדברי האומר.** **במס' שבת** (דף ק"ו): **מקלקל בחבורה.** העושה חבורה בשבת לקלקלה שאינו מתקן פטור ואין חובל חייב משום שבת אלא שחט שמתקן או חובל צבהמה וצריך לרס להאכליו לכלזו: **שלא לאוכלי חייב.** דקתני מתני' חייב: **מה סיקון.** הלא פסלי': **סיקון.** דכל הקרבענות שנפסלו בעושה תנן **במס' זבחים** (דף פד.) אס עלו למזבח אימוריהן להקטייר לא ירדו: **בעלי מומין.** תנן התם אס עלו **שבעין.** טל"י"א. כגון הנוטה כדוק שמים (ישעיה' מ). וגבי קרבן מוס הוא כדכתיב (ויקרא כ"ב) או דק או תצולו **בעינו:** **ואליכא דר"ע.** **במס' זבחים** (דף פד.) תנן ר"ע מכשיר חוץ לעושה: **מה סיקון.** אס עלו ואמרו בגמרא^א לא ארע"ק אלא דוקין שבעין הואיל וכשירין לכתחלה **עצמות:** **טריפה.** אמר התם אס **עלתה תרד: מירי נבילה.** מלמנחל: **השוחט טהאס גר'.** וצשחטת מולין **בפרק שניו** מפרש אמאי נקט טהאס: **ג' טהאסו.** משום שבת ומשום ע"ו ומשום שחטו חוץ לעושה: **מה סיקון.** הכא אפי' לטהרו מירי נבילה ליכא דתקרובת ע"ו מטמאה אפי' צאהל: **מירי אבר מן הפה.** ^ב צבני נח שאס אכלו אינו נהרג: **אשם שניתק לרעה.** שמתו צעלו או נתכפרו צאהר. ומטמאה ואשם אינן צדין נדבה ושמתכפרו צאהר אין תקנה ליה וגבי טמאה הילכתא גמירי לה (תמורה כ"א): **דמתה וצאשם גמירי הילכתא** (שם י"ח). כל שצחטת מתה צאשם רועה ואס ניתקו מעלו והשליכו לאשר לרעות שיתמאצ ויפול צו מוס שיוכל

לפדותו ולהוציאו לחולין וכל הרועים דמיהס נופלים לנדבה ומה היא **נדבה** שמה שפירטת היא צמקאס וצחזב עליהן נדבה וסס היו נותנין **לך** מותר דמי טהרות ואשם ומציאין משס קין הנדבה עולות צטר לשם ועורות לכהנים שזרו מדרשו של יהודה הכהן **במס' תמורה** (דף כג): וזה לא המתין עד שיומס ומשניתקו לרעיה שחטו סתם **כשר לעולת קין המזבח** הואיל וסוף סוף דמיו לכך היו עומדים: **לא צעי עקירה.** מאחר שהוא עומד לכך א"צ לעקור סס אשם ממנו: **א"ה כי לא ניתק נמי.** משעה שנתכפר צאהר סתמיה לקין המזבח **קאי:** **גזירה לאחר כפרה אטו קודס שנתכפר.** דסתמיה לאשם אצל משניתק לא מיתחף: **ומנא סימנא.** ליה מילתא דלמר לך דגזירי **הכי:** **לנדבה.** לשופרות: **ר' אליעזר אומר ימות.** כל נדדי של רבי אליעזר היה עושה אשם כחטאת לכל דבר שנחמר (ויקרא ו) כחטאת כאשם וכן גבי שלא לשמו^א וכן גבי חטאת שנכנס דמה לפניס **במס' זבחים** (דף י"ד): **רבי יהושע אומר ימנר.** לאחר שנתמאצ: **ויציא דמיו עולה.** נדבה לעמנו. ו**במס' תמורה** (שם) מסיק להא מילתא והלא אף הנדבה עולה היא מה בין דברי רבי יהושע לדברי חכמים אלא שצומן שהיא צאה לחוצתו הוא סומך עליה ושוחטה ונסכיה קריבין משלו וכשהיא צאה לנדבת צבור אינו סומך עליה **ק"ו:** **דמיו אין.** אצל איהו גופיה לא אמר לקרב עולה ואף על פי שמקריבו לעמנו אלמא גזירה לאחר כפרה שנתכפר צאהר אטו לפני כפרה דאי שרית ליה השתא טעי ואי מיצטרדין ליה עולה נמי קודס כפרה מקריב ליה להאי והדר מייתי אחר לאשם ואי אפשר לשנות וצחזב אחר כ"ז שעומד לשמו: ותני

צלא עקירה ק' א"כ פסח צאהר ימות השנה דבעי עקירה אמאי לא מנצריך רעיה. מקשי' דלמר פ"ק דמנחות (דף ד.) א"ר הונא אמר רב אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר לעולה ניתק אין לא ניתק לא מ"ט אמר קרא הוא צהוייתו יהא אלמא ניתוק דאורייתא הוא והכא משמע שהוא מדרבנן וגזירי' אטו קודס כפרה ואור"י דה"פ התם אמר קרא הוא צהוייתו יהא קודס כפרה וכיון דמלאורייתא הוא צהוייתו קודס כפרה גזירי' אחר כפרה אטו קודס כפרה ור"ת פי' דה"ק במנחות ניתק אין לא ניתק לא ועומד למפרש הכא דגזירי' אטו לפני כפרה ומסיק מ"ט אמר קרא הוא כלומר מ"ט כשר הלא הלכה למשה מסיני הוא דכל שצחטת מתה צאשם רועה אמר קרא הוא משמע צהוייתו שלצבוק^א כשיסתאצ וימכר שהדמים לנדבה והוא עולה^א ותאז קרא ללמוד על הלכה דהכי גמרינן דכל שצחטת מתה צאשם קרב עולה א"נ כי גמרי' דצאשם רועה למנוה א"נ^א דצאשם אזיל לנדבת צבור ולא ידעי' אי הוא עצמו או דמיו וגלי קרא דהוא עצמו ואי לאו הלכה ה"א הוא צהוייתו דמעיקרא יהא ולא יקרב עולה ורפי' לפי' זה דבתמורה פ' אלו קדשים (דף ק"ג) **כלל הספרים** א"ר הונא אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר מ"ט אמר קרא הוא צהוייתו יהא ולא גר' התם צבוס ספר ניתק אין לא ניתק לא: פסולו

אלו דברים פרק ששי פסחים

עג.

לדברי האומר מקלקל בחבורה בו. וא"ת והלא ר' יהודה הוא דפטור מקלקל בחבורה ומתני' דמחייב צשאיין ראויין דהיינו מתעסק ששוחט וצחזב זה וסבור שהוא אחר לא אתי כר"י לדדידה מתעסק פטור כדמוכח צפ' ספק אצל (כריתות ט'): דקאמר הנח למינוקות מתוך שמקלקל בחבורה חייב מתעסק נמי חייב אלמא משמע מאן דפטור מקלקל בחבורה פטור נמי מתעסק וא"כ מתני' לא מתוקמא כמאן דפטור מקלקל בחבורה וי"ל לדברי האומר מקלקל בחבורה פטור היינו רבי יוחנן אליכא דרבי שמעון דפטור היכא דמקלקל לגמרי דליכא תיקון כלל ולאפוקי מדר' אבהו דצפ' האורג (שבת ק"ו). מני ר' אבהו קמיה דר' יוחנן כל המקלקלין פטורין חוץ מחובל ומצעיר א"ל פוק מני לצרא חובל ומצעיר אינה משנה ותת"ל משנה צחובל וצריך לכלזו ומצעיר וצריך לאפרו ויינו אליכא דר"ש מדמפליגי בין חובל ומצעיר לשהר מקלקלין אצל מקלקל גמור לא אפי' לר"ש מיהו אכתי קשה לר"י כיון דס"ד דליכא תיקון כלל צמתני' א"כ תקשי לכי"ע היכי חייב לר"ש מקלקל בחבורה הא מלאכה שאינה צריכה לגופה היא ופטור אפילו בחבורה כדמוכח צבוק כל כדבי (שבת קכ"א): **דפטור ר"ש התם** הורג נחשים ועקרים משום מלאכה שאינה צריכה לגופה וצריש הנתנאין (סנהדרין פד'): נמי מסיק מאן שמעת ליה דלמר מקלקל בחבורה חייב ר"ש האמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה: **תיקון להוציא מירי אבר מן הפה.** משמע דתקרובת ע"ו מטמאה מדאורייתא מדלא קאמר תיקון להוציא מירי נבילה^א ולא מיתקבי אהך טומאה אס נכנס למקדש ובע"ז פ' ר' ישמעאל (דף נ"ג). משמע שהיא מדרבנן דבעי רבי יוחנן תקרובת ע"ו איקורא דאורייתא לא בטלה טומאה כי היכי דלא ניפשוט מהך צרייתא דטומאת תקרובת לאו דאורייתא וכן צבוק העור והרוטב (מולין קכ"ג). דלמר אביי אמרו תקרובת ע"ו של אוכלין טומאה עוממתה לאו דאורייתא דאי דאורייתא מנינו לאוכלין שמתמא טומאה חמורה ומשני כשימש מעשה עץ שימש התם נמי דיחוייה בעלמא הוא^א: **שח"ז** ו**נמצא טריפה בסתר פטור.** מימה לר"י אמאי פטור והלא לא עשה מזוה ומתניתין אוקימנא כר"ש דמחייב אפי' לר' יהושע היכא דלא עשה מזוה וליכא למימר דהכא פטור משום דחצבי' ליה כאנוס דע"כ לאו מטעם אנוס פטור ליה אלא משום דטעה דדבר מנוה דמוכח בגמ' דפריך אי ר' אליעזר טמאת נמי מחייב דהא לית ליה טעה דדבר מנוה פטור ומי' ר"י דכל זו מדברי ר"מ: **אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר.** כל עיקר רעיה מדרבנן דמדאורייתא לא צריך רעיה כלל ולהכי קאמר אלמא לא צעי עקירה א"ה כי לא ניתק נמי אי אמרת ששלמא צעי עקירה א"ש דבעינן ניתק דע"י ניתק זיכור לעוקרו^א אצל לא ניתק לא דגזירי' עוקרו אטו לא עוקרו אצל השמא דלא צעי עקירה קודס ניתוק נמי ליכשר דליכא למיחש למידי ומשני קודס ניתוק גזירי' אחר כפרה אטו לפני כפרה ואחר ניתוק נמי דיעדן קאמר אצל כלתחלה מיהא גזירי' אטו לפני כפרה^א ומנא מימרא דתנן כשר כו' דמיו אין אצל הוא גופיה לא דהא כו' מודו דלאחר עקירה וניתוק היה יכול לשחטו לכתחלה דליכא למיגזיר אטו קודס עקירה הואיל ואיכא היכירא דניתוק אי לאו משום דגזרינן לאחר כפרה וניתוק אטו קודס כפרה ומה שפי' ר"י^א דאי אמרת דבעי עקירה אתי שפיר דגזרו בשלא ניתק דילמא אתי לשחטו

יצמדו לבעל פטור ויאלכו זבחי ממים, מה מת מטמא באהל אף הקרובת ע"ו מטמאה במשא כו' מכל מקום לתרתי לישני דרבא תקרובת ע"ו לא גזירה מנבלה לטמא במשא, מה תימן דקמיני חייב שלש בשבת לע"ז בשוגג דרבינא דאמר השוחט חטאת בחוץ בשבת לע"ז בשוגג חייב שלש חטאות, משום שוחט קדשים בחוץ ומשום שוחט בשבת ומשום מקריב לע"ז דשחיטתו זו לא מטהרה, דגריסין בפ"ק דשחיטת חולין בענין שחיטת כזרי נבלה ומטמאה במשא, ותרגמה רבא הכי קתיי, שחיטת כזרי מטמאה במשא, ואינה מטמאה באהל, ויש אחרת שמתמאה אפי' באהל ואיזו, זו תקרובת של ע"ו וכו' יהודה בן בתירא דתני מנין לתקרובת ע"ו שמתמאה באהל שנאמר

עין משפט

בט א מ"י פ"ב מהל' שגגות הלכה י'
 ג ב מ"י פ"ד מהל' שגגות הלכה ז'
 נא ג מ"י פ"ד מהל' פסולי מוקדשין הלכה ד':

לעני רש"י

טל"י"א [טל"י"א]. קרוב בעין הפוגע בראיה.

מוסף רש"י

חייב עליה ג' חטאות. בשוגג, משום שבת ומשום שוחט קדשים בחוץ ומשום עבודת זבחים, ששלמנן כזרי, ומשום מקלקל לא מיפטור בשבת, שהרי מתקנה הוא אצל בני נח שאכר מן החי אכור לסס (חולין ט.). אשם שניתק לרעיה. שמתו צעלו או שנתכפרו צאהר ויתק מ"ין אשם לרעיה, שאמרו לו צד השלם ולבשפתאז זיכר (תמורה י"ח). ושחיטו סתם. ואס השלים לרעיה וקסס ושלמו קתס עד שלא נסתאצ (תמורה י"ח). שהקדים ושחטו לשם עולה (מיר כ"ה). כשר לרעיה. הואיל ופסול לקין המזבח שהוא עולה (זבחים ט.) לעמים (תמורה י"ח). ואין שם אשם עליו. לנדבה דשפירות עולה (מנחות ד.). אשם שמתו צעלו או שנתכפרו צאהר. דלילו כחטאת צהוי' היא גונא מתה, צאשם רועה. דהכא גמרינן בהלכתא כל שצחטת מתה צאשם רועה וכל הרועים מיתקן נופלים לנדבה עין מדרשו על יהודה הכהן **במס' תמורה** (שבו"ות י"ב). ר' אליעזר אומר ימות. ר"א אית ליה אשם כחטאת לכל דבר אף שסס שחטו שלא לעמו פסול כפ"ק דזבחים (ג) וכן לענין שסס נכנס דמו לעמו פסול כפ"ק דזבחים (ג) וכן לענין שסס נכנס דמו לעמו פסול (שבו"ות י"ב). ויביא בדמיו עולה. צע' האשם יציא דמיו עולה, והתם (תמורה כ') מפרש והלא אף נדבה עולה היא, מה בין דברי ר' יהושע לדברי חכמים, אלא הושת דברי צאהר יחיד סומך עליה ושוחטה ומקפיה קריבין משלו ומנן שהיא צאה נדבת לצור אינו סומך עליה ומקפיה קריבין משל צבור (שבו"ות י"ב).

רבינו הגנאל

הקרישין. שחטו בשבת ונמצא טריפה בשתי כנון היהיא שניקבה וכו' צא בה פטור. הא טריפה שבבליי כנון שצב קרוב של מוח או שחלחלה דרגלה מן הארובה ונעלמה וכו' צא בה, מה תקן דקתיני חייב. א"ל להוציאה הנבלה מטמאה במשא ובמגע והטרפה שחוטתה אינה מטמאה כלל. והאתקאפ דרבינא דאמר השוחט חטאת בחוץ בשבת לע"ז בשוגג חייב שלש חטאות, משום שוחט קדשים בחוץ ומשום שוחט בשבת ומשום מקריב לע"ז דשחיטתו זו לא מטהרה, דגריסין בפ"ק דשחיטת חולין בענין שחיטת כזרי נבלה ומטמאה במשא, ותרגמה רבא הכי קתיי, שחיטת כזרי מטמאה במשא, ואינה מטמאה באהל, ויש אחרת שמתמאה אפי' באהל ואיזו, זו תקרובת של ע"ו וכו' יהודה בן בתירא דתני מנין לתקרובת ע"ו שמתמאה באהל שנאמר

יצמדו לבעל פטור ויאלכו זבחי ממים, מה מת מטמא באהל אף הקרובת ע"ו מטמאה במשא כו' מכל מקום לתרתי לישני דרבא תקרובת ע"ו לא גזירה מנבלה לטמא במשא, מה תימן דקמיני חייב שלש

אמר לו כגון שנמצא בעל מום בדוקין שבעין ואליבא דר"ע דתנן בשחיטת קדשים פ"ט ר"ע מכשיר בבעלי מומין. וגריסין בגמ' אמר ר' חייא לא הכשיר ר' עקיבא אלא בדוקין שבעין והואיל וכשרין בעופות והוא שקדם

